

Szent Márton hatása Európára és a magyar történelemre

Szent Márton a korai középkortól kezdve Európa egyik legközkedveltebb szentje volt. A Meroving uralkodók patrónusukként tisztelték, és ő lett a Karoling-dinasztia védőszentje is. I. Chlodvig király Márton sírtemplomában határozta el, hogy keresztény hitre tér, a legenda szerint fennmaradt cappáját pedig a frank királyok féltett ereklyeként tisztelték. A csatákban magukra öltötték, vagy zászlóként vitték magukkal. (E cappának őrzési helye volt a kápolna. A kápolna szavunk innen ered.) Nagy Károly 791. évi hadjárata idején – tudatos kitérőt téve – a szent szülőhelyét, a pannóniai Savaria (Szombathely) városát is felkereste. Szent Márton kultusza már Géza fejedelem idején meghonosodott Magyarországon. Ebben döntő szerepet játszott, hogy a fejedelem kérésére 972-ben hazánkba küldött Sankt Galleni Brunó térítő püspök Szent Márton mainzi egyházmegyéjéből érkezett. A tours-i püspököt a szász dinasztia – Gizella királyné dinasztiaja – is megkülönböztetett tiszteletben részesítette: II. Henrik a szlávok ellen vívott csatája előtt Szent Mór mellett őt hívta segítségül. Tiszteletének országos elterjedésében a bencés rendnek is nagy szerepe volt. A bencések első kolostorukat (Monte Cassino) és magyarországi első kolostorukat (Pannonhalma) neki szentelték, mely oltárára István király Willigis mainzi érsektől kapott a szent ereklyéiből egy darabkát. Koppány elleni harcban 997-ben István, Szent Szűz, Szent György és Szent Márton képét viselő zászlókkal vonult. 1092-ben a szabolcsi zsinaton Szent Márton november 11-ei ünnepéhez háromnapos vigíliát rendeltek, mert az ország védőszentjének tekintették. Az árpád-házi királyok idején a legtöbb templomot a Szűzanyának és Szent Mártonnak szentelték. A pannóniai származású szent tiszteletét az Anjouk is felkarolták. A kultusz további terjesztése volt a célja a budai kápolna alapításának (Kammerhof) és a hatvani templomépítésnek is, mely számára Erzsébet királyné 1349-ben búcsút kért a Szentszéktől. Zsigmond király 1427-ben kelt oklevelében, melyen a brassói Szűz Mária templom Szent Márton kápolnája számára tett misealapítványát erősítette meg, a püspököt „regni nostri patronispecialissimi”-nek nevezi. A Szöveg a papság véleményét is híven tükrözi, hiszen az oklevelet a zágrábi püspök fogalmazta.

Szent Márton személyében a Szent István király által a Boldogságos Szűzanyának, Nagyasszonyunknak felajánlott országunk védelmezőjét tiszteljük, aki a történelem során számos alkalommal tett tanúságot védelmezői szerepéről. Szent István egykori országa és a benne minden korban élő népek mind, a Boldogasszony védelmező palástja alatt vannak, az ő népei, és Szent Márton püspök pártfogását élvezik. E hatalmas kiváltságban minden személy, nép, és nemzet részesülhet, akik a mai országhatároktól függetlenül Istenben bízva, reá hagyatkozva, az Ő segítségével testvéri békességben élnek ezen a megszentelt földön.